

Sygn. akt IV Ua 54/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2019r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SSO Jacek Witkowski

Sędziowie: SO Katarzyna Antoniak (spr.)

SO Jerzy Zalasieński

Protokolant st.sekr.sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2019 r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z wniosku T. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do zasiłku chorobowego

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 22 października 2018r. sygn. akt IV U 154/18

I. oddala apelację;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału

w S. na rzecz T. A. kwotę 243,98 (dwieście czterdzieści trzy złote i dziewięćdziesiąt osiem groszy) tytułem kosztów postępowania za drugą instancję, w tym kwotę 135 (sto trzydzieści pięć) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Katarzyna Antoniak Jacek Witkowski Jerzy Zalasieński

Sygn. akt: IV Ua 54/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 22 października 2018r. Sąd Rejonowy w Siedlcach zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z 12 kwietnia 2018r. w ten sposób, że przyznał T. A. prawo do zasiłku chorobowego za okres :

- od 11 grudnia 2014r do 19 grudnia 2014r,

- 14 lipca 2015r,

- od 13 października 2015r do 19 października 2015r,

- od 25 lipca 2016r do 06 sierpnia 2016r,
- od 10 sierpnia 2016r do 16 sierpnia 2016r,
- od 27 grudnia 2016r do 10 stycznia 2017r,
- od 12 kwietnia 2017r do 31 sierpnia 2017r

oraz ustalił, że nie ma ona obowiązku zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za w/w okresy wraz z odsetkami w łącznej kwocie 9 149,23 złotych.

Rozstrzygnięcie to było wynikiem następujących ustaleń i wniosków Sądu Rejonowego:

Decyzją z 12 czerwca 2018r Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił T. A. prawa do zasiłku chorobowego za okresy: od 11 grudnia 2014r. do 19 grudnia 2014r., 14 lipca 2015r., od 13 października 2015r. do 19 października 2015r., od 25 lipca 2016r. do 6 sierpnia 2016r., od 10 sierpnia 2016r. do 16 sierpnia 2016r., od 27 grudnia 2016r. do 10 stycznia 2017r., od 12 kwietnia 2017r. do 31 sierpnia 2017r. oraz zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za wskazane okresy wraz z odsetkami ustawowymi w łącznej wysokości 9 149,23 złotych.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że ubezpieczona T. A. od 7 października 2002r. do 27 listopada 2017r. była zatrudniona w (...)w M.. Miała orzeczoną niezdolność do pracy od 11 grudnia 2014r. do 19 grudnia 2014r., od 30 czerwca 2015r. do 14 lipca 2015r., od 13 października 2015r. do 19 października 2015r., od 25 lipca 2016r. do 6 sierpnia 2016r., od 10 sierpnia 2016r. do 16 sierpnia 2016r., od 27 grudnia 2016r. do 10 stycznia 2017r., od 8 kwietnia 2017r. do 31 sierpnia 2017r. Ubezpieczona otrzymała zasiłki chorobowe od 11 grudnia 2014r. do 19 grudnia 2014r., 14 lipca 2015r., od 13 października 2015r. do 19 października 2015r., od 25 lipca 2016r. do 6 sierpnia 2016r., od 10 sierpnia 2016r. do 16 sierpnia 2016r., od 27 grudnia 2016r. do 10 stycznia 2017r., od 12 kwietnia 2017r. do 31 sierpnia 2017r. Ubezpieczona miała zawartą również umowę zlecenia z (...) Sp. z o.o. Sp. k. i w okresie niezdolności do pracy z powodu choroby wykonywała pracę na rzecz K., za którą to pracę otrzymała wynagrodzenie. W tej sytuacji pobrane przez nią zasiłki chorobowe, jako nienależnie wypłacone podlegają zwrotowi wraz z odsetkami.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona wniosła o jej zmianę. Wskazała, że nie pracowała ani podczas zwolnienia, ani przed zwolnieniem ponieważ mogła powierzyć tą pracę osobie trzeciej. Praca polegała na roznoszeniu ulotek, zaś osoby które przekazywały ulotki wiedziały, że bierze je inna osoba. Podczas choroby nie nadawała się do jakiegokolwiek pracy, była leczona w Centrum (...), była w depresji, miała lęki.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację z uzasadnienia zaskarżonej decyzji.

Sąd Rejonowy ustalił, że ubezpieczona T. A. od 7 października 2002r. do 27 listopada 2017r. była zatrudniona w (...)w M., jako opiekunka, pokojowa na oddziale psychiatrycznym. W dniu 6 marca 2013r. ubezpieczona zawarła umowę zlecenia z (...) Sp. z o.o. Sp. k. na roznoszenie druków reklamowych, za co otrzymywała wynagrodzenie. Obecnie ubezpieczona jest emerytką. Podczas zatrudnienia w (...)w M. ubezpieczona miała orzeczoną niezdolność do pracy od 11 grudnia 2014r. do 19 grudnia 2014r., od 30 czerwca 2015r. do 14 lipca 2015r., od 13 października 2015r. do 19 października 2015r., od 25 lipca 2016r. do 6 sierpnia 2016r., od 10 sierpnia 2016r. do 16 sierpnia 2016r., od 27 grudnia 2016r. do 10 stycznia 2017r., od 8 kwietnia 2017r. do 31 sierpnia 2017r. Ubezpieczona otrzymała zasiłek chorobowy za okres od 11 grudnia 2014r. do 19 grudnia 2014r., 14 lipca 2015r., od 13 października 2015r. do 19 października 2015r., od 25 lipca 2016r. do 6 sierpnia 2016r., od 10 sierpnia 2016r. do 16 sierpnia 2016r., od 27 grudnia 2016r. do 10 stycznia 2017r., od 12 kwietnia 2017r. do 31 sierpnia 2017r.

Dalej Sąd Rejonowy ustalił, że w okresach w/w niezdolności do pracy i pobierania zasiłku chorobowego ubezpieczona nie świadczyła pracy na rzecz (...) Sp. z o.o. Sp. k. z tytułu łączącej ją z K. Polska umowy zlecenia. Ubezpieczona po

zawarcia umowy zlecenia z K., jedynie w początkowym okresie roznosiła ulotki, następnie przekazała roznoszenie ulotek J. P.. J. P. przez cały miesiąc grudzień 2014r., przez cały rok 2015, 2016, 2017 pobierał druki reklamowe od koordynatorów roznoszenia ulotek: P. W. oraz w początkowym okresie również od A. M., a następnie je roznosił. Ubezpieczona przekazywała wynagrodzenie za pracę, jakie otrzymywała od K. Polska z tytułu roznoszenia ulotek - J. P..

Ubezpieczona nie świadczyła żadnej dodatkowej pracy wynikającej z umowy zlecenia z K. Polska w okresach swojej niezdolności do pracy ,tj. od 11 grudnia 2014r. do 19 grudnia 2014r., od 30 czerwca 2015r. do 14 lipca 2015r., od 13 października 2015r. do 19 października 2015r., od 25 lipca 2016r. do 6 sierpnia 2016r., od 10 sierpnia 2016r. do 16 sierpnia 2016r., od 27 grudnia 2016r. do 10 stycznia 2017r., od 8 kwietnia 2017r. do 31 sierpnia 2017r.

W przedstawionym stanie faktycznym Sąd Rejonowy stwierdził, że odwołanie T. A. zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy podniósł, że zgodnie z art.6 ust.1 ustawy z 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Przysługuje on również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego (art. 7 pkt 1). Zgodnie zaś z art.17 ust.1 w/w ustawy ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Dalej Sąd pierwszej instancji wskazał, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego pracą zarobkową jest każda aktywność ludzka zmierzająca do osiągnięcia zarobku, w tym pozarolnicza działalność gospodarcza, choćby nawet polegająca na czynnościach nieobciążających w istotny sposób organizmu pracownika pozostającego na zwolnieniu lekarskim (wyrok SN z 5 kwietnia 2005r., I UK 370/04, OSNP 2005/21/342). Z kolei w wyroku z 9 października 2006r. Sąd Najwyższy podkreślił, że nie każdy przejaw aktywności stanowi wypełnienie przesłanki z art.17 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, powodujące utratę prawa do zasiłku chorobowego. Nie dochodzi do wypełnienia przesłanek z art.17 przywołanej ustawy, gdy były to zachowania o charakterze incydentalnym, wymuszone okolicznościami (sygn. akt II UK 44/06 OSNP 2007 nr 19-20, poz. 295).

Odnosząc powyższe rozważania do okoliczności sprawy Sąd Rejonowy stwierdził, że z zebranego materiału dowodowego w sposób jednoznaczny wynika, iż w okresach niezdolności do pracy od 11 grudnia 2014r. do 19 grudnia 2014r., od 30 czerwca 2015r. do 14 lipca 2015r., od 13 października 2015r. do 19 października 2015r., od 25 lipca 2016r. do 6 sierpnia 2016r., od 10 sierpnia 2016r. do 16 sierpnia 2016r., od 27 grudnia 2016r. do 10 stycznia 2017r., od 8 kwietnia 2017r. do 31 sierpnia 2017r. ubezpieczona nie świadczyła żadnej pracy wynikającej z zawartej umowy zlecenia z K. Polska. Czynności wynikające z zawartej przez nią umowy zlecenia w okresach jej niezdolności do pracy wykonywał J. P.. Ubezpieczona w swoich wiarygodnych zeznaniach podała, że na początku 2013r. i przez połowę 2014r. brała ulotki i je roznosiła. W 2014r. jak była na zwolnieniach lekarskich to ulotki roznosił J. P., co mogą to potwierdzić inspektorzy, od których on odbierał ulotki. Ubezpieczona zeznała, że jest pewna, iż w grudniu 2014r. ulotki odbierał i roznosił J. P.. Tak też było przez cały 2015r., 2016r. i 2017r. Wynagrodzenie, które wpływało z umowy zlecenia zwartej ze spółką (...) oddawała J. P., gdyż nie miał on pieniędzy, ani stałej pracy, Miał ciężką sytuację, dlatego chciała mu pomóc. Pracował on trochę jako sprzątac i zarabiał grosze. Przesłuchany w charakterze świadka J. P. w swoich jasnych i rzeczowych zeznaniach potwierdził okoliczność, że to on w grudniu 2014r. i przez cały 2015r., 2016r. i 2017r. roznosił ulotki. Świadek podał, że ulotki te pobierał od inspektorów: P. i A., których nazwisk nie pamięta. Wskazał, że ubezpieczona oddała mu tą pracę, gdyż był bezrobotny. Wyjaśnił, że pieniądze, które ubezpieczona otrzymywała ze spółki (...) przekazywała jemu. Świadek zeznał również, że ubezpieczona miała znaczną odległość od swojego miejsca zamieszkania do wiosek, w których miały być roznoszone ulotki, dlatego też i z tego powodu zrezygnowała z tego zajęcia i on przejął tą pracę. Dalej Sąd pierwszej instancji podniósł, że przeprowadził również dowód z przesłuchania w charakterze świadków A. M. i P. W. – koordynatorów roznoszenia gazetki w firmie (...). I tak z wiarygodnej relacji P. W. wynika, że gazetki reklamowe J. P. odbierał od niego od późnej jesieni 2014r. ,tj. od listopada 2014r., a także przez cały 2015r., 2016r. i 2017r. Również J. P., a nie ubezpieczona, roznosił pobrane od świadka ulotki reklamowe. Świadek

P. W. wskazał ponadto, że z A. [M.] miał równorzędne stanowiska i oni oboje starali się być na rozładunku i wyładunku oraz na rozdawaniu ulotek roznosicielom. Było tak często, że był on, A. [M.] i J. P., który pobierał ulotki od A.. Tak było do końca pracy A. M., a później J. P. pobierał ulotki tylko od niego. Świadek potwierdził, że dwukrotnie widział jak J. P. roznosi ulotki we wsi C.. J. P. obsługiwał 2-3 wsie, koło M.. Z kolei świadek A. M. w swoich jasnych i rzeczowych zeznaniach podała, że podpisała umowę zlecenia z T. A. w dniu 6 marca 2013r. i na początku to ubezpieczona roznosiła ulotki. Potem zaś za ubezpieczoną ulotki roznosił jej kolega – pan J.. Tak było do końca pracy świadka. Świadek A. M. zeznała, że ma pewność, iż od jesieni 2014r. ulotek nie roznosiła ubezpieczona, tylko J. P.. Tak było do końca jej pracy, a z pracy odeszła z końcem października 2015r.

Odnosząc się do powyższych zeznań Sąd Rejonowy wskazał, że zeznania ubezpieczonej T. A. są jasne i logiczne i znajdują w pełni potwierdzenie w wiarygodnej relacji świadka J. P., który przejął od ubezpieczonej roznoszenie gazetek reklamowych ze spółki (...) i któremu to ubezpieczona przekazywała wynagrodzenie, jakie płacił jej zleceniodawca. Taki stan rzeczy trwał przez cały miesiąc grudzień 2014r. oraz przez cały rok 2015, 2016, 2017. Zeznania ubezpieczonej i świadka J. P. są spójne i w pełni korespondują z relacją koordynatorów roznoszenia gazetek z (...) Sp. z o.o. i Sp. k. ,tj. P. W. i A. M.. W przekonaniu Sądu pierwszej instancji tak oceniony materiał dowodowy daje podstawy do ustalenia, że w okresach niezdolności do pracy od 11 grudnia 2014r. do 19 grudnia 2014r., od 30 czerwca 2015r. do 14 lipca 2015r., od 13 października 2015r. do 19 października 2015r., od 25 lipca 2016r. do 6 sierpnia 2016r., od 10 sierpnia 2016r. do 16 sierpnia 2016r., od 27 grudnia 2016r. do 10 stycznia 2017r., od 8 kwietnia 2017r. do 31 sierpnia 2017r. ubezpieczona nie świadczyła żadnej pracy wynikającej z zawartej umowy zlecenia ze Spółką (...).

W tym stanie rzeczy Sąd zmienił zaskarżoną decyzję przywracając ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za okresy od 11 grudnia 2014r. do 19 grudnia 2014r., 14 lipca 2015r., od 13 października 2015r. do 19 października 2015r., od 25 lipca 2016r. do 6 sierpnia 2016r., od 10 sierpnia 2016r. do 16 sierpnia 2016r., od 27 grudnia 2016r. do 10 stycznia 2017r., od 12 kwietnia 2017r. do 31 sierpnia 2017r. i ustalił, że nie ma ona obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego za wskazane okresy wraz z odsetkami w łącznej wysokości 9 149,23 złotych.

Od powyższego wyroku apelację wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

I. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wydane przeczenie ,tj. art.233§1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wniosków z niego nie płynących przez przyjęcie, że ubezpieczona w okresie zwolnienia lekarskiego nie wykonywała żadnych czynności zmierzających do osiągnięcia zarobku,

II. naruszenie przepisów prawa materialnego ,tj. art.17 ust.1 ustawy z 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w zw. z art.84 ust.1 i ust.2 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez błędną ich błędną wykładnię i przyjęcie, że brak jest podstaw do pozbawienia ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego oraz zobowiązania do jego zwrotu za okresy od 11 grudnia 2014r. do 19 grudnia 2014r., 14 lipca 2015r., od 13 października 2015r. do 19 października 2015r., od 25 lipca 2016r. do 6 sierpnia 2016r., od 10 sierpnia 2016r. do 16 sierpnia 2016r., od 27 grudnia 2016r. do 10 stycznia 2017r. i od 12 kwietnia 2017r. do 31 sierpnia 2017r.

Wskazując na powyższe organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania

Ubezpieczona, reprezentowana przez pełnomocnika, wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od organu rentowego na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. podlegała oddaleniu jako bezzasadna.

Sąd Okręgowy podziela w całości ustalenia faktyczne i ocenę prawną przedstawione przez Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd Rejonowy nie dopuścił się zarzucanych mu w apelacji naruszeń prawa procesowego i materialnego i prawidłowo przyjął, że w okresach objętych zaskarżoną decyzją ubezpieczona nie wykonywała pracy zarobkowej. Niesporne jest, że na około 1,5 roku przed powstaniem pierwszej – z objętych decyzją - niezdolności do pracy ,tj. w dniu 6 marca 2013r. ubezpieczona zawarła z (...) Sp. z o.o. Sp. k. umowę zlecenie, w której przyjęła do wykonania powtarzającą się czynność w postaci roznoszenia do odbiorców indywidualnych druków reklamowych w/w Spółki. Jednakże jak ustalił Sąd Rejonowy w drodze wyczerpujących zeznań samej ubezpieczonej oraz świadków w osobach J. P. oraz P. W. i A. M. – pracowników Spółki (...), około połowy 2014r. ubezpieczona zaprzestała wykonywania czynności objętych w/w umową zlecenie i czynności te zaczął wykonywać znajomy ubezpieczonej J. P.. Jak wynika ze spójnych zeznań w/w osób, przejęcie przez ubezpieczonego wykonywania czynności w postaci roznoszenia ulotek reklamowych miało charakter stały ,tj. nie ograniczało się do określonych dni czy tygodni, ale obejmowało drugą połowę 2014r. (z całą pewnością jesień 2014r.), a także cały rok 2015, 2016 i 2017 oraz początek 2018r. Następstwem takiego stanu było to, że J. P. wykonywał w/w czynności we własnym imieniu i na własny rachunek. Wprawdzie ubezpieczona i J. P. nie zadbali o to, aby rozwiązać umowę zlecenie zawartą między ubezpieczoną i Spółką (...) i zawrzeć nową umowę między J. P. a Spółką (...), niemniej jak wynika ze spójnych i wiarygodnych zeznań ubezpieczonej i J. P., ubezpieczona każdorazowo przekazywała J. P. pieniądze, które wpływały na jej konto z tytułu umowy zlecenie, gdyż były to pieniądze zarobione przez J. P.. Sąd Rejonowy prawidłowo dał wiarę zeznaniom ubezpieczonej i J. P., gdyż od początku i we wszystkich aspektach sprawy ich zeznania były spójne i znalazły pełne potwierdzenie w zeznaniach pracowników spółki (...) i A. M. – koordynatorów roznoszenia druków reklamowych. Te ostatnio wymienione osoby były całkowicie neutralne wobec stron procesu i nie można im przypisać chęci składania zeznań ukierunkowanych na poprawę sytuacji procesowej którejkolwiek ze stron. Warto przy tym zauważyć, że z zeznań ubezpieczonej i J. P. wynikają również motywy takiego działania wymienionych osób ,tj. chęć ze strony ubezpieczonej, aby pomóc znajomemu (J. P.), który znajdował się w trudnej sytuacji życiowej nie mając stałych źródeł utrzymania, jednocześnie przy uwzględnieniu tego, że J. P. zamieszkujący w M. Mazowieckiem miał znacznie bliższy (porównując z ubezpieczoną mieszkającą w Mieni) dystans do pokonania przy roznoszeniu ulotek w miejscowościach sąsiadujących z M..

W ocenie Sądu Okręgowego nie można zgodzić się z apelującym, że w okolicznościach sprawy uznać należy, że ubezpieczona - mimo iż nie osobiście - to jednak wykonywała pracę zarobkową, a to w ten sposób, że zlecała jej wykonanie J. P. i za wykonaną przez niego pracę otrzymywała wynagrodzenie. Jak wskazano wyżej wykonywanie czynności przez J. P. w postaci roznoszenia ulotek miało charakter stały i wynagrodzenie za wykonaną pracę każdorazowo było mu przez ubezpieczoną przekazywane. W tych okolicznościach Sąd Rejonowy prawidłowo stwierdził, że w stanie faktycznym sprawy nie znajduje zastosowania sankcja z art.17 ust.1 ustawy z 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art.385 kpc apelację organu rentowego oddalił.

Na podstawie art.98§1 i 3 kpc w zw. z §10 ust.1 pkt 1 i §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r., poz.1800 ze zm.) Sąd obciążył organ rentowy obowiązkiem zwrotu ubezpieczonej kwoty 243,98 złotych tytułem kosztów postępowania za drugą instancję, na którą składa się kwota 135 złotych kosztów zastępstwa procesowego przed sądem drugiej instancji (w minimalnej przewidzianej w/w rozporządzeniem stawce) oraz kwota 108,98 złotych kosztów dojazdu pełnomocnika ubezpieczonej na rozprawę apelacyjną – wg oświadczenia z 20 lutego 2018r. (na k.79 akt sprawy).

Katarzyna Antoniak Jacek Witkowski Jerzy Zalasiński